

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. Одређивање проблема које Нацрт закона треба да реши?

Разлози за доношење новог Закона о заштити података о личности су бројни.

Са становишта унутрашњег права, постојећи правни оквир заштите података о личности не може адекватно да обезбеди несметано остваривање права на заштиту података о личности у свим областима, због чега је неопходно извршити измене и допуне нормативног оквира у овој области.

Када је у питању међународна сарадња, односно процес придруживања Републике Србије Европској унији, усклађивање националног законодавства са правом Европске уније представља међународноправну обавезу Републике Србије, док статус Републике Србије као кандидата за чланство у Европској унији указује да су европске интеграције кључне за спољну и унутрашњу политику земље.

Важећи Закон о заштити података о личности („Службени гласник РС”, бр. 97/08, 104/09 – др. закон, 68/12 – УС и 107/12), од почетка његове примене, је према извештајима Европске комисије о напретку Републике Србије оцењиван као делимично усклађен са релевантним прописима Европске уније у овој области.

Поред наведеног, треба напоменути и да текст важећег закона није значајно мењан током скоро девет година примене. Закон је само два пута измењен и допуњен, и то једном на основу одлуке Уставног суда, а други пут допуна се односила на дозвољеност промене сврхе обраде података о личности.

Значај заштите података о личности за Европску унију (и државе чланице појединачно) изражен је пре свега Повељом о фундаменталним правима Европске Уније (2000/С 364/01). Право на приватност и заштиту података зајемчено је члановима 7. (Поштовање приватног и породичног живота) и 8. (Заштита података о личности).

У међувремену, донети су нови релевантни прописи Европске уније који уређују област заштите података о личности. Реч је о Уредби 2016/679 Европског парламента и Савета о заштити појединца у вези са обрадом података о личности и слободном кретању таквих података од 27.04.2016. године (у даљем тексту: Уредба), као и Директиви 2016/680 о заштити појединца у вези са обрадом података о личности од стране надлежних тела у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења кривичних дела или извршења кривичних санкција и слободном кретању таквих података, такође од 27.04.2016. године (у даљем тексту: Директива), па је, имајући у виду обавезе Републике Србије у процесу

придруживања Европској унији, било неопходно припремити нови текст Нацрта закона о заштити података о личности који ће обезбедити усклађеност са овим прописима.

Као што је речено, поред потребе усклађености са правом Европске уније и стандардима заштите података о личности, на неопходност нових решења указује и вишегодишња примена важећег закона.

Главни недостаци важећег закона огледају се, између осталог, у следећем:

- постоји потреба да се шире уреде основни појмови који се користе у закону, као и да се прецизније уреде начела обраде података о личности;
- недовољно је уређен поступак остваривања права на заштиту података о личности;
- недовољно је уређен поступак изношења података о личности из Републике Србије;
- непотпуно је уређена одговорност у случају кршења права лица, као и у случају неиспуњавања законских обавеза;
- безбедност података о личности је такође непотпуно уређена;
- недостаје обавеза анализе ризика за права лица на које се подаци односе у случају појединих обрада високог ризика које могу озбиљно угрозити њихових права;
- поступци за заштиту права лица на које се подаци односе нису одговарајуће уређени;
- недостају одредбе из Уредбе које се односе на нове институте, као што су обавезујућа пословна правила, сертификација, лице за заштиту података о личности и кодекс поступања;
- потребно је уредити обраду података о личности коју врше надлежни органи у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења кривичних дела или извршења кривичних санкција, с обзиром да Директива предвиђа значајна одступања од општег режима који се предвиђа Уредбом у случају када обраду врше надлежни органи у наведене сврхе;
- потребно је прецизније и шире уредити надлежности и овлашћења надзорног тела за спровођење Закона о заштити података о личности;
- нису довољно уређени посебни случајеви обраде података о личности.

2. Циљ који се постиже

Основни циљ закона је да свакоме обезбеди заштиту података о личности ради несметаног остваривања права на заштиту података о личности, које представља право уређено не само законима, него и Уставом Републике Србије (члан 42). Закон о заштити података о личности треба да успостави јасан правни оквир у области заштите података о личности у Републици Србији.

У складу са Уставом, закон треба да уреди обраду података о личности, односно заштиту права и поступак остваривања заштите права појединца у односу на обраду података, затим права, обавезе и одговорности руковалаца података, обрађивача података и

свих прималаца података, као и надлежност и положај независног органа за заштиту података о личности.

Други циљ који се жели постићи је да Закон о заштити података о личности буде закон општег карактера, са којим је неопходно ускладити посебне законе, а који садрже одредбе о заштити података о личности. Усклађивањем других закона са овим законом обезбеђује се јединство правног система Републике Србије.

Појединачни циљеви који се применом новог Закона желе постићи, одређени су у складу са изнетим проблемима у односу на садашње стање, а под њима се, поред осталих, подразумева:

- шире су уређени основни појмови који се користе у закону и додат већ број нових појмова (трећа страна, профилисање, минимизација, група привредних субјеката, биометријски подаци, генетски подаци и др);

- прецизније су уређена и јасније дефинисана основна начела која се односе на обраду података о личности;

- детаљније је уређен поступак остваривања права на заштиту података о личности;

- прописан је велики број различитих случајева којима је у потпуности уређен поступак изношења података о личности из Републике Србије, чиме се значајно убрзава овакав пренос (што је значајно због достигнутог степена савремених информационих технологија, друштвених мрежа, олакшавања пословања привредних субјеката и др), при чему су прописани јасни услови под којима такав пренос може да се изврши, који подразумева и пуно поштовање права лица на које се подаци односе;

- уређена је одговорност у случају кршења права лица на које се подаци односе, као и у случају неиспуњавања законских обавеза руковооца, обрађивача или њихових представника. Та одговорност је како прекршајна, тако и одговорност за учињену штету;

- безбедност података о личности је такође много потпуније уређена. Прописује се већи број мера заштите података о личности (техничких, организационих и кадровских), као и поступак у случају да до повреде безбедности ипак дође (обавеза обавештавања надзорног тела и лица на које се подаци односе и др);

- уводи се обавеза анализе ризика пре започињања радњи обраде, а ако је ризик високог нивоа прописује се неопходност претходног тражења мишљења надзорног органа;

- прописују се нови институти, као што су обавезујућа пословна правила, сертификација, одређивање лице за заштиту података о личности, као и кодекс поступања. Циљ њиховог увођења је да се омогући да се и кроз увођење интерних правила или одређивање лица које ће се бавити заштитом података о личности омогући боља примена закона;

- У потпуности је уређена обрада података о личности коју врше надлежни органи у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења кривичних дела или извршења кривичних санкција. Свакако да ове одредбе представљају једну од најзначајних законских новина, јер се први пут јасно прописују посебне одредбе које се односе само на надлежне органе (када врше обраду података у тачно одређене сврхе), чиме се обезбеђује законитост њиховог поступања, али истовремено и одређују случајеви када ограничење општег режима постоје, јер ако таквих ограничења нема – примењује се општи режим;

- проширена су и прецирана надлежности и овлашћења Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, као независног и самосталног државног органа надлежног за надзор и спровођење Закона о заштити података о личности. Такође, уређен је и његов статус, како би се обезбедила његова пуна независност;

- уређени су посебни случајеви обраде података о личности, уз напомену да је реч само о најкарактеристичнијим случајевима, с обзиром да је обрада података уређена и већим бројем других закона;

- обезбеђена је усклађеност са релевантним документима Европске уније (Уредбом и Директивом), што је од великог значаја за обавезе Републике Србије које су предвиђене Преговарачким поглављима 23 и 24.

3. Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема?

У разматрању других могућности за решавање проблема у обзир се није узимала опција „status quo”, јер је раније израђена анализа наметнула потребу нужних измена и допуна важећих законских одредаба. Како што је речено, реч је о разлозима везаним како за унутрашње потребе Републике Србије, тако и због међународне сарадње, а посебно због испуњавања обавезе Републике Србије у процесу придруживања Европској унији.

Са друге стране, број важећих законских одредби које је неопходно изменити и допунити је огроман, што би у пракси значило измену готово свих сада важећих одредаба, уз додавање читавих делова нових одредаба. Поред тога, неопходно је било изменити и комплетну систематику закона. Обим оваквих измена не би био могућ и свако превазилази дозвољен обим измена и допуна закона, који је прописан важећом Метологијом за израду закона и других прописа.

Исто тако, доношење новог закона који ће уредити заштиту података о личности је предвиђено и одговарајућим стратешким документима. Таква обавеза произилази из Стратегије заштите података о личности („Службени гласник РС”, број 58/10), као и из Акционих планова за преговарачка поглавља 23 и 24.

У том смислу, Нацрт закона представља основу за реализацију свих циљева које су предвиђени стратешким документима везаним за област заштите података о личности.

Имајући у виду да је Европска унија донела потпуно нове документе из ове области (Уредбу и Директиву), који на далеко детаљнији начин уређује заштиту физичких лица у односу на обраду података о личности и уводи потпуно нове институте, Нацрт закона ће обезбедити усклађивање права Републике Србије са сада важећим правним тековинама ЕУ.

4. Зашто је доношење закона најбоље решење проблема?

Доношење новог закона који ће уредити заштиту података о личности уствари представља једино могуће решење, из свих наведених разлога.

Недоношење таквог закона би значило да би се наставили постојећи проблеми у примени важећег Закона о заштити података о личности на које је много пута указивано у пракси, да би и даље било скоро немогуће изнети податке о личности из Републике Србије (а да такво изношење буде у складу са законом), да не би била обезбеђена заштита података о личности у складу са потребама и европским стандардима, да би била отежана међународна сарадња у овој области, да надлежни органи који обрађују податке у тачно одређене сврхе немају јасна правила и ограничења која су неопходна за њихов рад, да се не обезбеђује у пуној мери рад надзорног тела и тако даље.

Недоношење новог Закона о заштити података о личности би даље отежавало свакодневни рад великог броја привредних субјеката који обрађују податке о личности, имајући у виду застарелост сада важећих законских решења, што свакако доноси веће ризике и повећава трошкове њиховог пословања.

Недоношење новог закона би свакако представљало и корак уназад и застој у процесу придруживања Републике Србије Европској унији.

5. На кога и како ће утицати предложена решења?

Нови Закон о заштити података о личности ће имати непосредан ефекат на већи број различитих субјеката. Реч је о следећим субјектима:

- 1) органима власти;
- 2) надлежним органима;
- 3) Поверенику за приступ информацијама од јавног значаја и заштити података о личности, као независном и самосталном надзорном органу;
- 4) лицима чији се подаци о личности обрађују;
- 5) великим привредним субјектима и мултинационалним компанијама;
- 6) малим и средњим предузећима;
- 7) другим лицима која су у вези са обрадом података о личности.

Приказ појединих непосредних ефеката на одређену категорију субјеката:

1) Органи власти ће морати да се прилагоде новим законским решењима. Треба напоменути да Нацрт закона под органом власти не подразумева само државне органе већ и органе територијалне аутономије, јединица локалне самоуправе, јавна предузеће, установе и друге јавне службе, организације и друга правна или физичка лица које врши јавна овлашћења

Прилагођавање законским решењима ће свакако зависити од величине органа власти, као и од броја података о личности које обрађује. Када су у питању већи органи власти, биће неопходно извршити одговарајуће организационе промене, како би се одредила посебна организациона јединица за заштиту података или одредило посебно радно место за заштиту података о личности. Потребно је извршити и обуку лица за заштиту података о личности, као и предузети одговарајуће техничке мере, што не би требало да представља већи проблем, јер се, пре свега у информационим системима, већи број ових мера већ спроводи. Такође, биће неопходно предузети активности како би се извршила процена ризика обраде података о личности, као и мере у случају повреде безбедности ових података.

Када су у питању органи власти мање величине, који не обрађују већи број података о личности, њихове обавезе и трошкови у примени закона ће свакако бити мањи.

Како би се извршила одговарајућа припрема за примену закона, Нацрт закона предвиђа одложен почетак његове примене, док се не стекну сви потребни услови за примену.

2) Надлежни органи ће такође морати да се прилагоде новим законским решењима.

Закон одређује надлежне органе као органе власти који су надлежни за спречавање, истрагу и откривање кривичних дела, као и гоњење учинилаца кривичних дела или извршење кривичних санкција, укључујући и заштиту и спречавање претњи јавној и националној безбедности. У том смислу, ово је први пут да се прописује већи број посебних законских одредби које одређује услове и поступање надлежних органа када обрађују податке о личности у посебне сврхе. Ако надлежни органи не обрађују податке у посебне сврхе, на њих се примењују остале опште одредбе закона.

Спровођење и примена закона ће такође захтевати мање организационе промене и увођење техничких мера у мањем обиму, с обзиром да надлежни орган већ углавном имају услове за примену тих мера. Такође ће бити неопходно спровођење обуку, и то како оне за примену закона, тако и континуиране обуке, у циљу упознавања запослених у надлежним органима са конкретним законским решењима везаним за њихов рад. Међутим, тиме ће се обезбедити доследна примена начела законитости у њиховом раду што ће свакако омогућити ефикаснији рад и поступање са подацима о личности.

3) Повереник за приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тескту: Повереник)

Закон предвиђа значајне новине када је у питању Повереник. Пре свега, прецизније се одређује његов статус као независног и самосталног надзорног тела надлежног за спровођење закона. Независност подразумева да је Повереник потпуно независан од сваког непосредног или посредног спољног утицаја и да не може примати налоге ни од кога.

Такође је предвиђена обавеза да се морју створити финансијски, технички, организациони и кадровски услови за рад Повереника, да Повереник самостално врши избор запослених, кад и да надзор над трошењем средстава за рад Повереника може да врши само Државна ревизорка институција, и то на начин који не утиче на независност Повереника.

У односу на важећи Закон о заштити података о личности којим је прописано 16 појединачних надлежности Повереника, Нацртом закона предвиђа 20 оваквих надлежности. Значајно је да је прописано изричито овлашћење Повереника да даје мишљење о законским и другим мерама које се односе на заштиту права и слобода физичких лица у вези са обрадом података о личности.

Повереник је овлашћен и да поступа по притужбама. Притужбу има право да поднесе лице на које се подаци односе, ако сматра да је обрада података о његовој личности извршена супротно одредбама закона. Са друге стране, подношење притужбе не утиче на право овог лица да покрене друге поступке управне или судске заштите.

Поред тога, прецизирају су овлашћења Повереника. Чланом 79. Нацрта закона прописана су његова инспекцијаска овлашћења, као и корективне мере које Повереник може да предузме (изрицање опомене, налагање одређених мера руковоцу и обрађивачу, поништавање издатог сертификата и изрицање новчане казне на основу прекршајног налога). Поред поменутих, Повереник је овлашћен да доноси одређене подзаконске акте, издаје сертификате, одобрава уговорне одредбе, као и да региструје и објављује кодекс поступања.

Такође, Повереник је овлашћен за послове међународне сарадње у вези са заштитом података о личности, што подразумева предузимање одговарајућих мера у односима са органима надлежним за заштиту података о личности у другим државама и међународним организацијама. Под овим мерама се подразумева међународна сарадње за олакшавање делотворне примене закона који се односе на заштиту података о личности, обезбеђивања међународне правне помоћи у примени закона, обавештавање, упућивање на поступке заштите и правне помоћи у вршењу надзора, као и размену информација, ангажовања заинтересованих страна у расправама и активностима које су усмерене на развој међународне сарадње у примени закона, као и подстицање и унапређивање размене информација о законодавству које се односи на заштиту података о личности.

Имајући у виду да се Нацртом закона значајно повећавају надлежности и обим послова Повереника, за спровођење закона биће потребно обезбедити финансијска средства како би се обезбедили неопходни услови за обављање нових послова. Ови трошкови се пре свега односе на повећње броја запослених у служби Повереника. Детаљнија процена трошкова дата је у тачки б. Анализе.

4) Лица чији се подаци о личности обрађују

Већ постојећа права лица на које се подаци односе, у складу са важећим законом, као што су право на обавештавање о обради, право на приступ и копију, као и права после оствареног приступа, су Нацртом закона много детаљније прописана. Новину представља право на преносивост података које подразумева да лице на које се подаци односе има право да његове податке о личности које је претходно доставило руковаоцу прими од њега у уобичајно коришћеном и електронски читљивом облику, као и да ове податке пренесе другом руковаоцу без ометања од стране руковаоца који обрађује његове податке.

Прецизиране су и одредбе које се односе на аутоматизовно доношење појединачних одлука. Наиме, лице на које се подаци односе има право да се на њега не примењује одлука донета искључиво на основу аутоматизоване обраде, укључујући и профилисање, ако се том одлуком производе правне последице по то лице или та одлука значајно утиче на његов положај. Ако обраду врше надлежни оргни у посебне сврхе прописа је још рестрktivнија одредба (члан 39. Нацрта закона), која предвиђа да је забрањено доношење одлуке искључиво на основу аутоматизоване обраде, ако таква одлука може да произведе штетне правне последице за лице на које се подаци односе или значајно утиче на положај тог лица, осим ако је доношење те одлуке засновано на закону и ако су тим законом прописане одговарајуће мере заштите права и слобода лица на које се подаци односе.

Најзначајнија новина која се односи на лице на које се подаци односе је везана за подношење правних средстава ако се врши обрада његових података о личности. По важећем закону, лице је имало право жалбе Поверенику, ако сматра да руковалац не обрађује његове податке у складу са законом, а ако је незадовољан одлуком Повереника, могао је да покрене управни спор.

Сада се предвиђа читав низ различитих могућности за заштиту права, при чему је могуће поднети више правних средстава, и то независно да ли је већ поднето неко средство. Пре свега, може се поднети приговор руковаоцу на обраду података. Поред тога, може се поднети притужба Поверенику. Против одлуке Повереника, односно у случају да таква одлука није донета у року од 60 дана од дана подношења притужбе, може да се покрене управни спор.

Исто тако, а независно од других поступак може се остварити и непосредна судска заштита. Тужбом за заштиту права из може се захтевати од суда да обавезе туженог на:

- давање информације;
- исправку, односно брисање података о тужиоцу;
- ограничење обраде података;
- давање података у уобичајно коришћеном и електронски читљивом облику;
- преношење података другом руковаоцу и
- прекид обраде података.

На крају, Нацрт закона изричито прописује и право на накнаду штете, које подразумева да лице које је претрпело материјалну или нематеријалну штету због повреде

одредаба закона има право на новчану накнаду ове штете од руковоаца, односно обрађивача који је штету проузроковао.

5) Велики привредни субјекти и мултинационалне компаније

Велики привредни субјекти и мултинационалне компаније ће због примене закона имати одређене додатне трошкове. Међутим, дугорочно гледано, такви трошкови ће свакако смањити много веће трошкове који могу да настану због обраде података о личности која није у складу са законом, а посебно због преноса података о личности у другу државу или међународну организацију.

Треба напоменути да значајне законске новине које се односе на кодекс поступања, издавање сертификата, обавезујујућа пословна правила и одређивање лица за заштиту података, у већини случајева, нису обавезујућа. На пример, обавеза одређивања лица за заштиту података о личности постоји само у случају ако се основне активности руковоаца или обрађивача састоје у радњама обраде које по својој природи, обиму, односно сврхама захтевају редован и систематски надзор великог броја лица на које се подаци односе или ако се основне активности састоје у обради посебних врста података о личности. Такође је предвиђено да група привредних субјеката може одредити заједничко лице за заштиту података о личности, што такође представља добру могућност. Исто тако, прописано је да удружења и други субјекти који представљају групе руковоаца или обрађивача могу (дакле не морају) усвојити кодекс поступања. За поступак издавања сертификата је изричито прописано да је добровољан и транспарентан, а не постоји изричита обавеза од стране мултинационалне компаније, односно групе пословних субјеката да донесу обавезујућа пословна правила.

Међутим, велики привредни и мултинационалне компаније субјекти би свакако требало да препознају свој интерес за успостављање наведених механизма, јер ће на тај начин:

- обезбедити поштовање законских одредби;
- смањити могуће трошкове за поступке штете;
- те механизме користити за предочавање да поштују одредбе закона;
- успоставити могућност за боље контакте и повезивање са другим групама привредних субјеката и мултинационалних компанија који имају такве механизме;
- имати могућност да искористе више различитих начина за законит пренос података у друге државе.

Са друге стране, велики привредни субјекти и мултинационалне компаније имају исте обавезе као и други руковоаци. То подразумева омогућавање лицима на које се подаци односе на осваре права која закон предвиђа, дужност предузимања одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера заштите, да воде евиденцију радњи обраде, да сарађују са Повереником, да изврше претходну процену ризика, као и да поштују поступак у случају повреде података о личности. Као што је речено (у односу на органе власти), а то се односи и на велике привредне субјекте и мултинационалне компаније, и овде је претпоставка да предузимање одговарајућих техничких мера не би требало да

представља већи проблем и да се, пре свега у информационим системима, јер се већи број ових мера већ спроводи.

За велике привредне субјекте и мултинационалне компаније које немају седиште на територији Републике Србије, а обрађују податке о личности лица које имају пребивалиште или боравиште на територији Републике Србији, постоји и обавеза одређеивања представника који мора бити физичко или правно лице са пребивалиштем, односно седиштем на територији Републике Србије. Представник је овлашћен да представља руковоаца, односно обрађивача у вези са њиховим обавезама предвиђеним овим законом.

б) Мала и средња предузећа

У односу на мала и средња предузећа, под претпоставком да њихове пословне активности нису везане за обраду већег броја података о личности или обраду посебних категорија података, примена овог закона не би требало да изазове трошкове у већој мери, нити нека већа прилагођавања. Мала и средња предузећа, као руковоаци или обрађивачи података о личности имају опште обавезе као и други руковоаци и обрађивачи, с тим да немају обавезу вођења евиденције о обради података. Наиме, ту обавезу начелно немају привредни субјект и организације у којима је запослено мање од 250 лица.

Са друге стране, уколико мало или средње предузеће врши делатност која подразумева обраду великог броја података о личности, а посебно ако преноси те податке у друге државе, као што је речено и за друге субјекте, имаће одређене трошкове због примене закона, који ће дугорочно представљати корист.

Као што је речено у тачки 8. Анализе, Нацрт закона дозвољава могућност вршења додатних делатности, односно оснивање нових специјализованих привредних субјеката с обзиром да лице за заштиту података о личности може бити ангажовано и по уговору, као и да постоји могућност оснивања одговарајућег сертификационог тела које ће издавати сертификате за заштиту података о личности.

7) Друга лица која су у вези са обрадом података о личности

Када су у питању друга лица која су вези са обрадом података о личности, то могу бити прималац и трећа страна.

Прималац може бити физичко или правно лице (као и орган власти), коме су подаци о личности откривени. У односу на њих, Нацрт закона предвиђа обавезу руковоаца да о примациома обавести лице на које се подаци односе, као и обавезу примаоца да податке о личности, који се код њих налазе исправе, избришу или ограниче њихову обраду.

Трећа страна је физичко или правно лице (као и орган власти), који није лице на које се подаци односе, руковалац или обрађивач, као ни лице које је овлашћено да обрађује податке о личности под непосредним надзором руковоаца или обрађивача. Трећа стране је од значаја у односу на законитост обраде, с обзиром да је један од услова када је обрада

законита је када је она неопходна у циљу остварења на закону заснованог интереса руковоаца или треће стране (осим ако су над тим интересима претежнији интереси или основна права и слободе лица на које се подаци односе који захтевају заштиту података о личности, посебно ако је лице на које се подаци односе малолетно лице). Овај услов се не примењује на обраду података коју врше органи власти, као ни надлежни органи.

6. Које трошкове ће примена Закона изазвати грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима?

За примену Закона о заштити података о личности, процена је да постоје додатне потребе које подразумевају неопходне додатне трошкове, а структура тих потреба је следећа:

- Додатне институционалне потребе, и то:
- Институционално јачање постојеће институције - **Повереника за информације од јавног значаја и заштити података о личности**, имајући у виду проширење делокруга у делу који се односи на међународну размену података о личности, послове надзора примене закона, послове који се односе на давање мишљења приликом припреме материјала других органа државне управе који садрже одредбе о заштити података о личности, као и за све нове послове које предвиђају нови прописи Европске уније са којима се врши усклађивање (послови везане за сертификацију, претходну процену ризика, кодекс поступања, израду стандардизованих икона у електронском облику, стандардних уговорних клаузула, послове међународне сарадње, корективне мере и друго).

- Како се примена закона односи на све органе власти, поједини органи јавне власти са већим бројем запослених (нпр. Министарство унутрашњих послова, Министарство одбране и др.) ће имати потребу за образовањем нових унутрашњих организационих јединица које ће се бавити заштитом података о личности. Те унутрашње организационе јединице би требало да буду, одељења, одсеци или групе

Административни капацитети

За примену Закона о заштити података о личности, процена је да постоје додатне потребе које подразумевају неопходне додатне трошкове за проширење административних капацитета, а структура тих потреба је следећа:

- Додатне административне потребе, и то:
- Додатни пословни простор: пет канцеларија за Повереника за информације од јавног значаја и заштити података о личности, као и више канцеларија за запослене у органима власти које поступају са подацима о личности у већој мери.
- Додатна опрема: ИТ, канцеларијска опрема, као и друга опрема неопходна за запослене.

- Кадровске потребе:

* 20 у служби Повереника за информације од јавног значаја и заштити података о личности, за стално - на неодређено време, ВСС, дипломираних правника или евентуално неког од факултета друштвеног смера, 15 у звању вишег саветника, као и 5 запослених са ССС,

* 30 државних службеника из других министарстава или правосуђа, на неодређено време у осталим министарствима, Републичком јавном тужилаштву, Врховном касационом суду и другим органима јавне власти.

Кадровске потребе ће се пре свега решити преузимањем потојећих државних службеника, а по потреби и додатним запошљавањем.

- додатни кадрови - Постоји потреба ангажовања 3 експерта из области заштите података о личности (из реда професора универзитета, стручњака који познају упоредно право и др.), који би били привремено ангажовани, на одређено време, због потребе организовања неопходне стручне обуке.

- Додатне административне потребе (коришћење услуга и роба), и то:

- Додатна опрема: ИТ, канцеларијска опрема, као и друга опрема неопходна за 50 запослених, као и канцеларије.

Трошкови обуке:

- Обука за судије

С обзиром да се Нацртом закона уводи нови судски поступак, неопходно је спровести обуку за судије. Обука ће се спровести у Правосудној академији. Процењено је да ће крајем 2018. године бити неопходна обука за 30 судија. Обука ће се спровести у Београду (за све судије) и трајала би неколико дана. Трошкови за обуку укупно износе 800 евра у динарској противвредности за дан обуке. Реч је о трошковима за предаваче, путне трошкове и остале трошкове.

У току 2019. године, па надаље такође је неопходно исту овакву обуку за судије, са истим трошковима.

Када је у питању обука за судско и јавнотужилачко особље, крајем 2018. године је потребно спровести обуку оних запослених који највише поступају са подацима о личности у току рада. За њих би тема обуке била упознавање са новим законским решењима. Процењено је да обука за ову групу (коју би сачињавало 60 полазника) треба да буде једнодневна, као и да су трошкови обуке око 600 евра у динарској противвредности. Предвиђено је да се спроведе 4 овакве обуке у току 2018. године, и то у градовима у којима се налазе седишта Апелационих судова (Београд, Крагујевац, Ниш и Нови Сад).

Исту овакву обуку је потребно перманентно спроводити у току 2019. године (после почетка примене закона), па надаље, при чему је процена трошкова иста.

За остале државне органе такође је потребно спровести обуку. Са обуком би требало започети крајем 2018. године и почетком 2019. године. Обука би се организовала преко Националне академије за јавну управу, била би једнодневна и такође би се односила на нова законска решења из области заштите података о личности. Обуку би требало спроводити периодично како би био обучен што већи број запослених у државним органима.

Исту овакву обуку је потребно перманентно спроводити у току 2019. године (после почетка примене закона), па надаље.

Када су у питању трошкови обуке судија, односно судског и јавнотужилачког особља, за коју је предвиђено да је спроводи Правосудна академија, указујемо да се ради о редовном пословању Правосудне академије за које се средства обезбеђују у буџету сваке године, а чија је то основна делатност.

Исто се односи на обуку државних службеника која ће бити спроведена преко Националне академије за јавну управу.

Указује се да је за спровођење овог закона потребно обезбедити одређена додатна средства у буџету Републике Србије, почев од 2019 године, када је планирана примена овог закона, како је наведено у образложењу Нацрта закона. Конкретнији износи за трошкове који ће настати у току 2019. године, па надаље, биће дати кроз процену буџетских средстава за те године.

7. Да ли позитивне последице доношења Закона оправдавају трошкове његове примене?

Позитивне последице доношења закона сасвим оправдавају трошкове његове примене, јер додатни трошкови свакако нису значајнијег обима. Трошковима који ће настати доношењем закона, а који се пре свега односе на побољшање техничких, организационих и кадровских мера, увођења нових института, додатну обуку запослених и слично, доприноси се остваривању права и слобода физичких лица, обезбеђује ефикаснији поступак за заштиту њихових права и обезбеђује се боља и ефикаснија међународна и друга сарадња (како у односу на органе власти, тако и у односу на привреду).

Поред тога, примена закона ће смањити могућност повреде безбедности података о личности, чиме ће се смањити и евентуални трошкови за накнаду штету лицу на које се подаци односе.

Доношењем закона извршиће се и усклађеност са правним тековинама Европске уније, што је обавеза Републике Србије у процесу придруживања.

Доношењем закона обезбедиће се да Република Србија у области заштите података о личности добије модеран нормативни оквир, чиме ће се истовремено решити и проблеми који су настали у примени важећег закона.

Доношењем закона обезбедиће се ефикасније и обављање послова надлежних органа у случају када обрађују податке о личности у посебне сврхе (истраге, кривичног гоњења, спречавање претњи безбедности), с обзиром да су прецизно прописана овлашћења и обавезе ових органа.

Према наведеним проценама које се односе на поменуте директне и индиректне користи, односно позитивне последице предложених решења, процењује се да ће укупне користи далеко премашити укупне трошкове исказане за спровођење овог закона.

8. Да ли се Законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција?

Решења из Нацрта закона, посебно новине везана за увођење обавезних пословних правила, сертификата за заштиту података о личности и лица за заштиту података о личности ће свакако обезбедити поштовања одговарајућих стандарда у области заштите података о личности који се односе на привредно пословање. Такође, нека друга законска решења (питање пристанка за обраду података и друго) ће свакако смањити трошкове пословања и допринети већој брзини пословних активности. Значајно је да ће већа заштита лица на које се подаци односе, као и прецизирање поступка остваривања њихових права, свакако допринети већој правној сигурности. Поред тога, одредбе о преносу података из Републике Србије такође ће значајно унапредити тренутно стање у области заштите података о личности. Законским решењима се обезбеђује и усклађеност са релевантним прописима Европске уније и обезбеђује примена истих решења које ускоро почињу да се примењују у Европској унији. Обезбеђује се и ефикаснији рад надзорог тела за спровођење закона. Такође, свим субјектима, обезбеђени су нови механизми правне заштите – управне и судске, који могу да се покрену независно један од других.

Све ово допринеће стварању пословне сигурности у приватном сектору односно побољшању пословне климе, што подразумева да ће предложена решења, по усвајању закона, посредно утицати на стварање нових привредних субјеката на тржишту, а тиме и на тржишну конкуренцију. Очекује се увођење извесности и предвидљивости у привредним односима, што ће допринети јачању перцепције о повољности улагања у нашу привреду.

Са друге стране, иако увођење нових института захтева одређене трошкове, неспорно је да примена ових новина дугорочно обезбеђује значајно смањење могућих високих трошкова накнаде штете која се настала због неодговарајуће примене закона. Иако неке од тих новина нису обавезне, већ добровољне, њихово увођење се препоручује и подстиче од стране Европске комисије.

Примена новог закона о заштити података о личности свакако ће обезбедити много јаснија правила у области заштите података о личности, а самим тим и обезбедити поштенију и транспарентнију тржишну конкуренцију која је у вези са овом облашћу.

Закон и непосредно дозвољава могућност стварања нових привредних субјеката који ће бити специјализовани за ову област, с обзиром да лице за заштиту података о личности не мора бити само лице које је запослено у неком органу или привредном субјекту, већ то може бити и неко друго лице које ће се ангажовати на основу уговора. Поред тога, чланом 60. Нацрта закона прописано је да надзор над применом кодекса поступања може вршити предузетник или правно лице које је акредитовано за вршење надзора. Исто тако, прописивањем могућности да, поред Повереника, сертификат за заштиту података о личности може издати и одговарајуће сертификационо тело, такође се ствара могућност за стварање нових привредних субјеката који ће се бавити активностима у вези са применом закона.

9. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону?

Коначан текст Нацрта резултат је спроведеног широког консултативног процеса који је обухватио све заинтересоване субјекте, пре свега преко састава саме радне групе, израђене анализе усклађености важећег Закона о заштити података о личности са раније важећим релеватним прописма Европске уније, затим активности које се односе на рад са страним експертом из области заштите података о личности, као и активности које су везане за прибављање експертизе Европске комисије на текст Нацрта закона, уз редовне укључености представника међународних организација, као што су, Делегација ЕУ, Еуроцаст и ОЕБС. Такође, пружена је могућност учешћа заинтересованим лицима, као и представницима стручне и опште јавности да путем јавне расправе узму активно учешће у креирању предложеног законског решења.

Треба напоменути да рад на овом законском предлогу свакако није завршен, с обзиром да је у поступку његове припреме, у складу са Пословником Владе, неопходно прибавити мишљење великог броја различитих надлежних органа и институција, чије ће примедбе и сугестије бити уграђене у текст Предлога закона, а који ће бити упућен Народној скупштини ради разматрања и усвајања.

Радна група коју је образовао министар правде је била интерресорна, састављена од представника надлежних органа који у пракси обрађују највећи број података о личности или органа чије су надлежности непосредно везане за питање заштите података о личности, као и представника стручне јавности.

У свом раду, радна група је користила, полазећи од текста важећег Закона о заштити података о личности, текстове нових релевантних докумената Европске уније (Уредбе и

Директиве), текст Модела закона о заштити података о личности (основни и кориговани) који је доставио Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, упоредна законска решења из области заштите података о личности (пре свега из држава из региона), раније припремљену анализу усклађености важећег закона са тада важећим релевантним документима Европске уније, примедбе и сугестије које су достављане од стране Еуроцаста-а, као и примедбе и сугестије које је изнео страни експерт.

О тексту Нацрта закона одржана је, у складу са Пословником Владе, јавна расправа.

Нацрт закона био је на јавној расправи од 1. децембра 2017. године до 15. јануара 2018. године, а текст Нацрта закона је постављен на интернет страници Министарства правде, са позивом свим заинтересованим субјектима да доставе своје примедбе предлоге и сугестије електронским или писменим путем. Примедбе на текст Нацрта закона и предлози за његову измену или допуна достављени су путем поште или електронским путем.

Учесници у јавној расправи су били представници релевантних представника организација цивилног друштва, привредних друштава (пре свега из области банкарства и осигурања), стручне јавности, као и друге заинтересоване стране.

Коментаре, односно примедбе, предлоге и сугестије су доставили следећи учесници јавне расправе:

1. Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности;
2. Друштво за информатику Србије;
3. Свети Архијерејски Синод Српске Православне Цркве;
4. адвокат Предраг Миловановић, адвокат Никола Касагић, адвокат Милица Андрић и адвокат Милица Тонић;
5. Друштво судија Србије;
6. Комитет правника за људска права (YUKOM);
7. Национална алијанса за локални економски развој (НАЛЕД);
8. VIP mobile d.o.o.;
9. Комора заштитника података о личности;
10. Удружење ISACA Београд (ISACA Belgrade Chapter);
11. Удружење банака Србије;
12. Савет страних инвеститора;
13. Партнери за демократске промене Србија (Партнери Србија);
14. НИС а.д. Нови Сад;
15. SBV d.o.o. Београд;
16. Америчка привредна комора у Србији;
17. SHARE фондација Нови Сад (заједнички коментари фондације и 14 невладиних организација);
18. Рингиер Аксел Спрингер д.о.о. Београд;
19. др Ђорђе Кривокапић, доцент Факултета организационих наука Универзитета у Београду;
20. др Милан Парошки, дипл. ел. инж;
21. Interactive Advertising Bureau Serbia (IAB);

22. Привредна комора Србије (достављени су обједињени коментари чланица Удружења за банкарство, осигурање и друге финансијске услуге, Одбора за банкарство и Одбора за осигурање);
23. проф. др Милан Марковић;
24. Телеком Србија предузеће за телекомуникације а.д. Београд;
25. Теленор д.о.о. Београд;
26. Адвокатска комора Србије.

Дана 12. јануара 2018. године, у Београду, заједно са Привредном комором Србије, организован је округли сто о тексту Нацрта закона, у просторијама Привредне коморе, од 12 до 16 часова.

Учесници Округлог стола су били представници чланица Удружења за банкарство, осигурање и друге финансијске услуге, Одбора за банкарство и Одбора за осигурање Привредне коморе Србије.

На поменутом округлом столу, изнет је већи број коментара, предлога и сугестија и постављен већи број различитих питања. Ово се односило на значење основних појмова у тексту Нацрта закона, предлагање допуне одређених одредби које се односе на поступак пред Повереником, предлагање допуне одређеним посебним случајевима обраде (видео-надзора, директног маркетинга) предлагала се замена неких израза које се користе у Нацрту закона („поштено” са „правично” или „савесно”, „предочи” са „докаже”, да се прецизира термин „мултинационална компанија” и слично), да се измене одредбе које се односе на право на притужби, а такође се предлагала измена казних одредби.

Такође, примедба је била и да велики број одредби Нацрта закона има општи карактер и да су нејасне, због чега је неопходно прецизирање.

После завршетка јавне расправе, чланови радне групе за припрему текста Закона о заштити података о личности су детаљно размотрили све пристигле примедбе, предлоге и сугестије.

Прихваћене примедбе су уграђене у текст Нацрта закона, који је објављен на интернет страници Министарства правде. Такође је објављена и табела неприхваћених примедби, са кратким образложењем због чега нису прихваћене.

Текст Нацрта закона, заједно са корекцијама после јавне расправе достављен је Европској комисији и Еуроцасту, ради прибављања експертизе, односно давања мишљења.

У односу примедбе и предлоге везане за правно средство у поступку пред органом јавне власти одлучено је да се то питање додатно размотри у сарадњи са Министарством за државну управу и локалну самоуправу у даљем поступку припреме закона. Исто се односи на одредбе везане на инспекцијски надзор.

Примедбе изнете у јавној расправи које су биле правно-техничког карактера су додатно размотрене кроз правно-техничку редакцију текста Нацрта закона.

Када су у питању примедбе које су се односиле на брисање већег броја одредби из текста Нацрта закона, а полазећи од чињенице да је један од основних циљева закона обезбеђење усклађености за правним тековинама Европске уније, оцењено је да је опстанак тих одредби нужен и да их не треба брисати, како због разлога да би се обезбедила усклађеност са европским прописима, тако и због чињенице да је реч о одредбама које ни на који начин не представљају сметњу за правни систем Републике Србије и да би их било корисно преузети. Такође, њихов опстанак је нужен и због целовитости самог закона и везаности за остале одредбе Нацрта закона.

У односу на примедбе којима се предлагала допуна текста Нацрта закона, посебно у делу који се односи на посебне радње обраде, ово питање је поново детаљно разматрано и заузет је став да овакве допуне не треба прихватити. Реч је, пре свега, о допунама које су се односиле да већи број чланова о видео надзору. Разлози за неприхватање су следећи:

- Закон о заштити података о личности је системски закон у овој области и треба да садржи одредбе општег карактера, а да посебни закони, који такође у неком делу садрже одредбе о обради података, треба да садрже те посебне одредбе којима ће се уредити поједине радње обраде, наравно полазећи од одредби општег карактера;

- већи број одредби о видео надзору чија је допуна предложена неспорно треба да буду материја која се уређује законом, али не Законом о заштити података о личности, јер ако би се овакве одредбе преузеле у овај закон, свакако би било неопходно обавити и додатне консултације са другим органима који се баве посебним специфичним питањима (нпр. видео надзор службених просторија, надзор стамбених зграда и слично). Такође, у том случају требало би и допунити и употпунити ту материју у односу на одредбе које би биле предложене (нпр. евиденција о надзору би морала бити детаљно уређена Нацртом закона, начин њеног вођења, приступа и слично);

- ако би се унеле посебне одредбе о видео надзору, сигурно је да би се отворило питање допуне посебних случајева обраде и у многим другим областима, као што су радни односи, здравство, евиденције везане за просвету и слично, што свакако не може да се уреди само Законом о заштити података о личности;

- релевантни документи Европске уније не садрже овакве одредбе и свакако је да преузимање таквих допуна превазилази обим Закона о заштити података о личности и његове основне циљеве;

- имајући у виду потребу обезбеђења усклађености Закона о заштити података о личности са другим законима који у неким својим деловима уређују обраду података о личности, у прелазним одредбама Нацрта закона додат је члан који предвиђа обавезу усклађивања тих других законом са овим законом;

- у делу одредаба Нацрта закона о посебним случајевима обраде, у односу на текстове релевантних европских докумената, предвиђен је само један изузетак. Иначе, у току јавне расправе достављен је већи број предлога који се састојао у томе да се овај изузетак брише. Реч је о обради података у хуманитарне сврхе. Међутим, имајући у виду да је обрада у наведене сврхе предвиђена и у важећем закону, као и управо та важећег закона одредба има велику примену у пракси, став је био да се овакво решење ипак задржи и у тексту Нацрта закона.

Као што је речено, текст Нацрта закона је упућен на мишљење Европској комисији, као и ЕУРОЦАСТ-у. Достављене примедбе и сугестије у датим мишљењима су уграђене у текст Нацрта закона.

10. Које ће се мере током примене Закона предузети да би се остварило оно што се доношењем Закона намерава?

Предуслов за ефикасну примену нових законских одредаба, као и реализацију свих циљева закона је континуирано, системско, и доследно спровођење анализе његове примене.

Пре свега, завршном одредбом Нацрта закона предвиђено је да ће закон почети да се примењује по истеку шест месеци од дана његовог ступања на снагу (осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”). Процена је да је потребно временски раздвојити ступање на снагу и почетак примене закона, из ког разлога је и одредбом члана 102. Нацрта закона примена закона одложена.

У периоду до почетка примене закона, неопходно је предузети следеће активности:

- 1) донети предвиђене подзаконске акте;
- 2) упознати јавност са законским одредбама и подићи свест о значају заштите података о личности;
- 3) спровести одговарајуће обуке лица који обављају послове у вези са заштитом података о личности за примену закона;
- 4) спровести организационе промене како би се обезбедила специјализација лица, односно унутрашњих организационих јединица за заштиту података о личности;
- 5) одредити конкретна лица која ће обављати послове за заштиту података о личности;
- 6) обезбедити техничке и друге услове за примену одредаба о безбедности података и процену ризика;
- 7) направити јасан план активности које треба предузети у органу власти или привредном субјекту (наравно оних који обрађују велики број података о личности) да би се закон применио.

1) Доношење подзаконских аката

Нацрт закона предвиђа доношење одређених подзаконских аката. Међутим, треба посебно напоменути да доношење свих аката који се предвиђају не садржи само обавезу, него за поједине од њих и могућност. Дакле, даје се изричито законско овлашћење за

доношење појединих аката, али њихово доношење није и обавеза. На тај начин даје се могућност да се поједина питања додатно уреде ако се таква потреба укаже у пракси.

Реч је о следећим подзаконским актима:

а) Акт којим Повереник одређује информације које се представљају стандардизованим иконама приказаним у електронском облику и уређује поступак за њихово утврђивање (члан 21. став 9. Нацрта закона). Акт ће се донети у року од шест месеци од дана ступања закона на снагу;

б) Акт којим Повереник може да изради стандардне уговорне клаузуле које се односе на обавезе у вези са предметом и трајањем обраде, природом и сврхама обраде и врсти података о личности, односно клаузуле којим се у односу између обрађивача и другог обрађивача прописују довољне гаранције за примену одговарајућих техничких, организационих и кадровских мера (члан 45. став 11. Нацрта закона). С обзиром да се Нацртом закона Поверенику даје могућност, а не прописује обавеза доношења овог акта, није одређен ни рок за његово доношење, с обзиром да ће то зависити од потребе на коју ће указати примена закона;

в) Листа врсти радњи обраде у вези са којима се мора тражити претходно мишљење Повереника, коју Повереник може да састави и јавно објави (члан 55. став 10. Нацрта закона). С обзиром да се Нацртом закона Поверенику даје могућност, а не прописује обавеза доношења ове листе, није одређен ни рок за њено доношење, с обзиром да ће то зависити од потребе на коју ће указати примена закона;

г) Листа кодекса понашања или његових измена које Повереник региструје и објављује (члан 59. став 6. Нацрта закона). Листа ће се донети у року од шест месеци од дана ступања закона на снагу;

д) Јавни регистар сертификационих тела и издатих сертификата, са одговарајућим жиговима и ознакама, који води и објављује Повереник (члан 61. став 9. Нацрта закона). Јавни регистар ће се успоставити у року од шест месеци од дана ступања закона на снагу;

ђ) Акт којим Повереник прописује и објављује критеријуме за акредитацију сертификационог тела (члан 62. ст. 3. и 7. Нацрта закона). Акт ће се донети у року од шест месеци од дана ступања закона на снагу;

е) Листа држава, делова њихових територија или једног или више сектора одређених делатности у тим државама и међународних организација за које се сматра да постоји премерени ниво заштите података о личности, односно за које се утврди да такав ниво заштите не постоји, која укључује и друге државе или међународне организације са којом Република Србија има закључен међународни споразум о преносу података о личности (члан 64. ст. 3. и 7. Нацрта закона). Листу утврђује Влада, у року од шест месеци од дана ступања закона на снагу;

ж) Акт којим Повереник може ближе уредити начин размене информација између руковалаца, обрађивача и Повереника у поступку одобравања обавезујућих пословних правила (члан 67. став 3. Нацрта закона). С обзиром да се Нацртом закона Поверенику даје могућност, а не прописује обавеза доношења овог акта, није одређен ни рок за његово доношење, с обзиром да ће то зависити од потребе на коју ће указати примена закона.

Носиоци наведених нормативних активности су: Повереник за приступ информацијама од јавног значаја и заштиту података о личности и Влада.

2) Упознавање јавности са законским одредбама и подизање свести о значају заштите података о личности

Већ у току јавне расправе отворила су се конкретна питања на будућу примену законских одредби, због чега је до почетке примене закона неопходно (наравно у мери у којој је то могуће) упознати јавност за конкретним законским решењима. Чињеница је да постоји велика заинтересованост јавности о заштити података о личности, као и да ће у даљем поступку доношења јавности та заинтересованост постати и већа. Добра пракса организовања специјализованих округлих столова, радионица и других стручних скупова свакако представља прави начин да се законска решења што боље објасне и да се евентуална спорна питања расправе. Са друге стране подизање опште свести о значају података о личности представља дугорочни циљ који је потребно остварити, па због тога доношење закона представља почетан корак у његовом остварењу. Ефикасна примена закона ће свакако допринети томе да свакако лице пре свега зна која су његова права која му припадају, како их може заштитити и који су све конкретни поступци које може да покрене.

3) Спровођење одговарајуће обуке лица који обављају послове у вези са заштитом података о личности за примену закона

До почетка примене закона неопходно је спровести одговарајуће обуке свих лица која у оквиру свог радног места поступају са подацима о личности. Ове обуке ће се спровести преко институција које су надлежне за обуку (Правосудна академија, Национална академија за јавну управу, Привредна комора и слично).

Поред тога, неопходно је да се обуке о заштити података о личности спроведе континуирано, како би се указало на примере добре праксе и како би лица која учествују у таквим обукама имала могућност да своје знање из ове области додатно унапређују.

4) Спровођење организационих промена како би се обезбедила специјализација лица, односно унутрашњих организационих јединица за заштиту података о личности

У органима јавне власти или привредним субјектима који обрађују велики број података о личности требало би спровести одговарајуће организационе промене унутрашњег уређења и систематизације радних места, на тај начин што ће се одредити

посебна унутрашња организациона јединица која ће обављати ове послове, односно на тај начин што ће се одредити посебно радно место за заштиту података о личности. Поред тога, могуће је да се описима послова постојећег радног места додају и ови послови.

5) Одређивање конкретног лица које ће обављати послове за заштиту података о личности

Благовремено одређивање конкретног лица за обављање послова за заштиту података о личности је веома значајно, имајући да су послови тог лица, његове обавезе, као и његов посебан статус, прецизирани самим законским одредбама, као и да то лице непосредно одговара за ове послове непосредно руковооцу органа (или привредног субјекта), да је послодавац дужан да обезбеди све неопходне услове за његов рад, као и да то лице представља контакт тачку са Повереником. Неодређивање лице за заштиту података о личности је прописано као прекршај.

6) Обезбеђење техничких и других услова за примену одредаба о безбедности података и процену ризика

Обезбеђење неопходних техничких и других услова за обраду података о личности представља неопходно за обраду таквих података. Када су у питању мере које се односе на информационе системе, већина тих мера већ постоји у органима власти. Законска новина је потреба да се изврши процена ризика на заштиту података о личност, али таква новина ће свакако користити руковооцима, с обзиром да је њен циљ отклањање могућности да дође до повреде безбедности података, а самим тим и отклони штета која том приликом може настати.

7) Постојање плана активности које треба предузети у органу власти или привредном субјекту (наравно оних који обрађују велики број података о личности) да би се закон применио.

Овакав план подразумева да се унапред изврши припрема за примену закона, тако што ће се анализирати какво је тренутно стање у погледу заштите података о личности и одредити које техничке и друге мере додатно треба увести, на који начин и где ће се спровести обука запослених, како ће се и када извршити организационе промене и које лице ће се конкретно одредити за заштиту података о личности.

Конкретне мере којима се обезбеђује примена Закона

1) Нацртом закона се обезбеђује ефикасан надзорни механизан за надзор над његовим применом и спровођењем. Наиме, Повереник за приступ информацијама од јавног

значаја и заштиту података о личности представља независно и самостално надзорно тело које има инспекцијска овлашћења. Поред инспекцијских овлашћења, Повереник има и корективна овлашћења, као и друга овлашћења која су неопходна за ефикаснију и уједначенију примену закона. Треба напоменути да Повереник има овлашћење и да покрене прекршајне и друге одговарајуће поступке;

2) Лицима на које се подаци односе пружа се могућност покретања читавог низа различитих поступака за заштиту њихових права, у случају повреде закона. Пре свега, то лице може поднети приговор руковооцу који обрађује његове податке. Поред тога, лице може поднети и притужбу Поверенику, а уколико није задовољан његовим поступањем по притужби, може да покрене и управни спор. Независно од тога, може се остварити и судска заштита подношењем тужбе надлежном суду. Такође, законом су прописане посебне одредбе које се односе на накнаду штете;

3) Нацртом закона се предвиђа читав низ прекршајних одредаба ако су повређене одредбе закона. Значајно је напоменути да су прописана и посебна мерила за изрицање новчаних казни, као и могућност да се изрекне новчана казна у фиксном износу од стране лица које овласти Повереник;

4) Чланом 100. Нацрта закона предвиђен је рок за усклађивање одредаба других закона, који садрже посебне одредбе о обради података о личности, с обзиром да је таква усклађеност један од основних циљева закона. Поред тога, у поступку припреме закона који садрже одредбе о обради података, а имајући у виду да је такво овлашћење изричито предвиђено овим законом, биће потребно прибавити (поред мишљења надлежног министарства) и мишљење Повереника. Исто тако, Нацрт закона садржи већи број одредаба који одређују шта се може прописати посебним законом. На овај начин обезбедиће се усклађеност правног система Републике Србије.

5) Подношењем годишњих извештаја о стању у области заштите података о личности Народној скупштини од стране Повереника пружа се могућност Поверенику да укаже који су проблеми у примени закона, као и да се наведу конкретне мере које је неопходно предузети у циљу побољшања стања. Овај извештај доставља се и Влади, ради предузимања одговарајућих мера из њене надлежности, као и јавности.